

Navracsics Tibor

Kezdődik: a biztosjelöltek nehezen veszik az első akadályt

Mindössze három biztosjelöltnél nem talált semmi gyanúsát az Európai Parlament jogi ügyekkel foglalkozó JURI bizottsága az előzetes összeférhetetlenségi vizsgálat során. Hármuk közül ketten már a második ciklusukat kezdik meg, ha sikerrel szerepelnek a parlamenti meghallgatáson is. Várhelyi Olivér magyar, Wopke Hoekstra holland és Piotr Serafin lengyel biztosjelölt már nyugodtan készülhet a november 4–12. között megrendezendő bizottsági meghallgatására.

Elkezdődött tehát az ötévente megrendezett *show-műsor*, amelynek során az Európai Parlament háromórás meghallgatások, majd az írásban megküldött kiegészítő kérdések által próbálja megítélni, hogy a következő Bizottság tagjelöltje megfelel-e az elvárásainak, és bizalmat szavaz-e neki. Akárcsak öt éve, most is a szokásosnál korábbi fázisban kezdődtek a hányattatások: míg 2019-ig a jelöltek összeférhetetlenségi nyilatkozatának vizsgálata különösebb vihart nem kavart, öt éve a JURI bizottság azzal hívta fel magára a figyelmet, hogy a magyar Trócsányi László és a román Rovana Plumb parlamenti meghallgatását is lehetetlenné tette azzal, hogy összeférhetetlenségi nyilatkozatukat elutasította.¹

Így most, 2024-ben már előre lehetett számolni azzal, hogy a bizottsági jelöltek számára az európai parlamenti akadálypálya nem a hagyományos, parlamenti meghallgatással, hanem egy állomással korábban, az összeférhetlenségi nyilatkozatok vizsgálatával kezdődik. A JURI bizottság döntése szerint a huszonhat jelöltből mindössze három nyilatkozatát fogadta el,² huszonhárom esetben a parlamenti bizottság döntése értelmében további általános jellegű kérdéseket tesz fel a jelöltek anyagi helyzetére vonatkozóan.

A bizottsági tagjelöltek részéről a parlamenti bizottságnak beküldött nyilatkozatban a tízezer euró fölötti anyagi javakat kell feltüntetni. Az európai parlamenti képviselők szerint túl kevés jelölt tüntetett fel ilyen összegű vagyontárgyat, illetve pénzeszközt, így gyanús a jelöltek egy részének nyilatkozata.

¹ Commissioner-Designates Conflicts of Interest Decision 'Final' 2019.

² GRIERA–BRAUN 2024.

Azok esetében, akik ilyen mértéket meghaladó vagyontárgyakról számoltak be, nem volt a bizottság számára egyértelmű az átláthatóság a vagyontárgy megvásárlását lehetővé tévő forrást illetően. A jelöltek másik része tehát ezért kapott kiegészítő kérdéseket.

Mindeközben az Európai Parlament már megteszi az előkészületeket a jelöltek meghallgatására is. Az új Bizottság hivatalba lépésének céldátuma 2019-ben is, most is eredetileg november 1-je volt. Öt évvel ezelőtt a parlament még tudta tartani a menetrendet a meghallgatások tervezett időpontjaival kapcsolatban, hiszen ahhoz, hogy az új testület november 1-jén valóban munkába tudjon állni, legkésőbb október közepén be kell fejeződnie a jelöltek meghallgatásának és értékelésének, hiszen az új ciklus elkezdődéséhez szükség van a plenáris ülés bizalmi szavazására is. Ennek legkésőbb október végén meg kellene, illetve öt évvel ezelőtt meg kellett volna történnie.

Most úgy tűnik, hogy ellentétben az öt évvel ezelőtti helyzettel már az esély sincs meg a november 1-jei kezdésre, sőt a december első napján történő hivatalba lépés is meglehetősen bizonytalan. Azzal, hogy az Európai Parlament vezetése a november 4. és 12. közötti időszakra tűzi ki³ a biztosjelölti meghallgatások első körét, nagyon nagy kockázatot vállal a decemberi munkakezdést illetően.

A novemberi meghallgatások ugyanis azt jelentik, hogy a plenáris ülésnek legkésőbb a november 25–28. közötti ülésén bizalmat kell szavaznia a hivatalba lépő Európai Bizottságnak. Azaz a meghallgatásoknak, az esetlegesen megismételt meghallgatásoknak és a jelöltek alkalmasságáról, az esetleges cserékről szóló vitáknak le kell zajlaniuk kevesebb mint két hét alatt úgy, hogy már a meghallgatás előtti időszak parlamenti bizottsági szűrőjén fennakadt a huszonhat jelöltből huszonhárom. Bár egyes sajtóhírek⁴ úgy tudják, hogy az Európai Parlament a maga részéről mindent megtesz annak érdekében, hogy a továbbiakban zökkenőmentesen menjenek a meghallgatások, az már biztos, hogy nem lesz eseménytelen az elkövetkező két és fél hónap.

2024. október 10.

³ GRIERA–BRAUN 2024.

⁴ GYÉVAI 2024.

Felhasznált irodalom

- Commissioner-Designates Conflicts of Interest Decision 'Final' (2019). *The Left*, 2019. szeptember 27. Online: <https://left.eu/commissioner-designates-conflicts-of-interest-decision-final/>
- GRIERA, Max – BRAUN, Elisa (2024): 23 EU Commissioners Face Extra Conflict of Interest Questions, 3 Cleared. *Politico*, 2024. október 3. Online: www.politico.eu/article/eu-commission-on-conflict-greens-background-meps-legal/
- GYÉVAI Zoltán (2024): Nincs bizottságbuktató hangulatban az Európai Parlament. *Szabad Európa*, 2024. október 5. Online: www.szabadeuropa.hu/a/nincs-bizottsagbuktato-hangulatban-az-europai-parlament/33146339.html